

Özel Asya Haber Ajansı Bülteni

Hususi Asye Hever Agéntlighi Sehipisi

Bulletin of Special Asian News Agency

Sayı 3 24 7 2009

Bilimsel, Sosyal & Politik * İlmiy, İjdimai & Siyasi * Scientific, Social & Political

Yorum / Comment

Dr. Muhabbet Kemal [1]

Quyashi Tutulghan Sherqi Türkistan

Birqanche kündin buyan, hemme adem quyashning tutulishidin ibaet tebi'et hadisisige bekmu yéqindin köngül bölivatidu, gézit-jornallarda chong chong témilar bilen yézilivatidu, TV haverliri bu tebii veqe üstide kalla qaturup, söhbetler ve munaziriler élip bérivatidu. Halbuki, quyashning tutulishi, hichqandak sirtqi küchning tesiri bilen meydangha kélidighan hadise emes. Quyash dunya vujutqa chiqip künümizgiche nurghun qétim körülgen ve bundin kéyinmu tebii sadir bolup turidighan tebiet hadisiliridin biridur.

Köktin yer yüzige chüshüp, etrapimizdiki heqiqetler bilen yüzleshkinimizde, birlikte yashavatqan bu ziminda, yérim esirdin köprek vaqittin buyan insanlarning hayatliri depsende qilinivatqan, quyashni hich körmigen Sherqi Türkistan'da, qirghinchiliq sür'et bilen davamlashmaqta.

Shundaq, Sherqi Türkistan'diki 5.iyol qirghinchilighini pütün dunyada peqetla tamasha qilivatqanda, insanliq jinayiti ishlinivatqanlighini, qérindash ikenligini ésige alghan bezilerning aghzidin "vehshet", "huddi bir étnik qirghinchiliq"

Güneşi Tutulan Doğu Türkistan

Bakıyorum herkes güneşin tutulması gibi doğal bir olayı çok yakından izliyor, manşetler atıyor, röportajlar yapıyor ve TV haberleri günlerce bu doğal olayın üzerine oluyor. Oysa, güneşin tutulması, hiçbir gücün müdahale edemeyeceği, günümüze kadar defalarca izlenen ve bundan sonra da kendi doğal döngüsü gereği yine gerçekleşecek bir olaydır.

Göklerden yere inerek gerçeklerle yüz yüze geldiğimizde ise, ayağımızı bastığımız bu yerküresinde yarım asırdan fazla bir zamandır insan yaşamının hiçe sayıldığı, güneşin hiç görülmediği Doğu Türkistan'da, kıyım hızla devam etmektedir.

Evet, Doğu Türkistan'da yaşanan 5 Temmuz kıyımı tüm dünyada sadece izlenirken, insanlık suçu işlendiğini, kardeş olduklarını hatırlayanlardan "vahşet", "adeta bir soykırım" gürlemelerini de duymuş gibi olduk. Uygurlar 'gürlemesi var, yağmuru yok' diye söylerler bazı insan davranışları için. Keşke Doğu Türkistan halkı da 60 yıldır tutulan güneşlerini yeniden görebilse, keşke gök gürlemesinden sonra şefkat yağmurunu da üzerinde hissetse de insanca yaşamanın

[1] Yrd. Doç. Dr. Muhabbet Kemal, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü Öğretim Üyesi, Van, Türkiye

güküreshlirini tuyghandek bolduq. Uyghurlar bezi kishilerning mijez-hulqini teriplesh üchün, ‘Güldüri bar, yamghuri yoq’ deydu. Kashki, Sherqi Türkistan helqimu 60 yildin buyan tutulghan quyashning achqinini yéngidin köreligen bolsa, kashki güldürmamidin kéyin shepqet yamghurinimu his qilalighan bolsa, insanche yashashning qandaq bolidighanlighini yene bir qétim körgen, temini tétalighan bolsa.
Sherqi Türkistan’da quyash pütünley tutulup, tün qarangghusigha pürkendi, köz aldini görüsh mümkün emes. Tün qarangghusi, oghurluq qilish, adem öltürüsh, jinayet ishleshni asanlashturidu. Uyghur yurtida, yérim kéchide tuyuqsiz qolgha élinghan, yoqap ketken jan-jiger balisining qaytip kélishini kütüp olturghan yürigi dertlik anilarning sani herküni köpiyip bérivatidu, soal soraqsiz dadisining köz aldida mingisige bir oq étip öltürülgen perzenti üchün, étilghan oqning pulini neq meydanda qelbi hötme- töshük dadisigha tölitidu. Nahayitimu epsuski, kélivatqan heverler, yüzlerche, minglarche yash yigitning qolgha élinivatqanlighi ve yoqap kétivatqanlighi, yérim géchide namelum yerlerge kömülüvatqan jesetlerning kün sayın artip bérivatqanlighi üstide bolivatidu.

Sherqi Türkistan’da 1949. yili tutulghan quyash, 60 yildin buyan Uyghurlargha hich yüzini körsetmidi. Quyash tutulushini küzitivatqan, yéqindin köngül bölidighan dunya, peqetla özning menpeetliri üchün, “insan heqliri”ni jar salidighan döletler, idari orunlar, Uyghur ilidiki quyashning tutulishigha köngül bölmeydu, gézit-jornallarda ve TV’lerde chong - chong témilar bilen yazmaydu, tilgha almaydu. “Vehshet”, “huddi bir étnik qirghinchiliq” ikenligi hemme adem teripidin bilinip tursimu, nime üchün hichkim perva qilmaydu, jasaret bilen tekshürüp tetqiq qilmaydu? Quyashi bu qeder uzun tutulghan bashqa bir dölet barmu yer yüzide?
.
Quyashi tutulghan Sherqi Türkistan’diki axirqi nurlarmu öchürülüsh aldida turmaqta. Helqining quyashqa, kün yüzini körüshke ihtiyajliq ikenligini tilgha alghan ne olduğunu bir kere daha görebilse ve tadabilse.

Uygur yurdunda güneş tamamen tutulmuş, göz gözü görmüyor. Karanlık, hırsızlık yapmak ve insan avlamak işini daha da kolaylaştırır. Bir gece yarısı aniden tutuklanan ve kaybolan yavrularını bekleyen çaresiz, yüreği dertli annelerin sayısı gün geçtikçe artarken, gözler önünde beynine kurşun sıkılarak öldürülen çocuğun kalbi delik deşik babasına, harcanan kurşun parası anında ödettirilir Uygur yurdunda. Maalesef gelen haberler yüzlerce, binlerce gencin tutuklanması ve kaybolması, gece yarısı bilinmeyen yerlere gömülen ceset sayılarının gittikçe arttığı yönündedir.

Doğu Türkistan’da 1949 yılında tutulan güneş, 60 yıldır Uygurlara hiç yüzünü göstermedi. Güneş tutulmasına çok meraklı, yakından ilgilenen dünya, sadece kendi çıkarları için “insan hakları”nı savunan devletler, kurum ve kuruluşlar, Uygur yurdundaki güneşin tutulmasıyla ilgilenmiyor, haber yapmıyor. TV ve gazetelerde manşet olmuyor, araştırılmıyor. “Vahşet”, “adeta bir soykırım” olduğu herkes tarafından bilmesine rağmen niçin kimse aldırış etmiyor, cesaretle sorgulamıyor. Güneşi bu denli uzun süre tutulan bir başka memleket var mı dünyada.

Güneşi tutulan Doğu Türkistan’daki son ışıklar da söndürülmek üzere. Halkının güneş ışığına, gün yüzünü görmeye ihtiyacı olduğunu dile getiren bilim adamlarımız ise zindanları çoktan boyladı.

Doğu Türkistan 5 Temmuz’dan itibaren zifiri karanlığa mahkum edildi. Artık tüm dünya istedikleri kadar siyah aynalarıyla güneşin tutulmasını doya doya ve sadece izleyebilir.

ilmiy xadimlirimiz alliqachan zindanlargha qamaldi.

Sherqi Türkistan 5.iyol künidin béri téximu zimistan qarangghuluqqa mehküm qilindi. Emdi pütün dunya qara eynekliri bilen quyashning tutulishini toyghudek tamahsa qilsa bolidu.

Bu makaleye aşağıdaki şekilde atıf yapılabilir:
Bu maqalini tövendiki shekilde qaynaq körsitishke bolidu:
This article should be referred as follows:

Kemal,M., 2009, Quyashi Tutulghan Sherqi Türkistan - Güneşi Tutulan Doğu Türkistan. *Özel Asia Haber Ajansı Bülteni* 3: 1-3.

Homepage
http://www.members.tripod.com/oaha/index.htm

correspondence
oaha1949@lyahoo.com.tr